

ШЕСТ ДЕЦЕНИЈА ДЕСЕТЕ КЛАСЕ ВВА

Питомци Десете класе ВВА и чланови породица питомаца на обележавању 60. годишњице у Дому ваздухопловства Земун

Поводом шездесете годишњице завршетка школовања Десете класе ВВА (1. октобар 1956), у великој сали Дома ваздухопловства Земун одржана је историјски час на тему **“60 ГОДИНА ДЕСЕТЕ ПИЛОТСКЕ”**.

Присутствовали су питомци 10. класе и чланови породица, чланови УПВЛПС и бројни пријатељи.

ПРОМОЦИЈА НОВЕ ВАЗДУХОПЛОВНЕ КЊИГЕ

УПВЛПС је представило 7. септембра, књигу тројице аутора: Данко Боројевић, Драги Ивић и Жељко Убовић, са насловом **„Ваздухопловне снаге бивших република СФРЈ 1992-2015“**. Рецензенти су били Бранко Билбија, пилот, генерал-мајор авијације у пензији и Мр Златомир Грујић, пилот, пуковник авијације у пензији. Штампане наведене књиге и њена промоција привукла је пажњу чланова УПВЛПС и многих ваздухопловних посленика који су се окупили у Клубу ваздухопловства у Земуну.

Златомир Грујић, Данко Боројевић и Бранко Билбија на промоцији књиге у Дому ваздухопловства Земун

ОБЕЛЕЖЕН ДАН РОДА АРЈ ПВО

Споменик првом српском противавионцу Раки Љутовцу на Метинином брду код Крагујевца

У Команди и јединицама РВ и ПВО обележен је 30. септембар Дан рода АРЈ ПВО. Положени су венци и цвеће на спомен обележја посвећена погинулим припадницима артиљеријско-ракетних јединица за противваздухопловна дејства а делегације 250. ракетне бригаде за ПВД и Града Крагујевца положили су цвеће на споменик подигнут на месту са ког је оборен први непријатељски авион.

ИЗ ИСТОРИЈЕ ВАЗДУХОПЛОВСТВА И ПВО

31. октобра 1974. године, полетео је први прототип југословенског авиона Орао. За командама је био пилот ВОЦ-а, мајор Владислав Славујевић. Авион је јавности представљен на паради “Победа 75”. Авиони Орао као ловци бомбардери и извиђачи и данас успешно лете у РВ и ПВО Војске Србије.

Авион Орао из састава 98. вбр на аеромитингу у Нишу септембра 2016. године

ОТВОРЕНИ ДАН НА АЕРОДРОМУ НИШ

Највеће интересовање окупљених изазвао је летачки програм у којем су учествовала три хеликоптера, „газела“, „гама“ и „ХТ-40“, као и два авиона типа „орао“.

Више хиљада Нишлија уживало јуче у „отвореном дану“ 98. ваздухопловне бригаде на нишком аеродрому. Највеће интересовање окупљених изазвао је летачки програм у којем су учествовала три хеликоптера, „газела“, „гама“ и „ХТ-40“, као и два авиона типа „орао“. Од вратоломија које су изводили пилоти хеликоптера присутнима је застајао дах. Авиони су летели у бришућем лету без лупинга.

Пажњу присутних привукао је и десант падобранаца скоковима са заставама и показном вежбом спасавања. Најмлађи посетиоци, а било је их највише, уживали су у кокпитима летелица „пилотирајући“ барем и на трен уз љубазност и будност пилота. Посетиоци су имали прилику да разгледају и обновљени арсенал наоружања и опреме. „Отворени дан“ пре свега је симбол отварања капија нишког аеродрома после дуго времена и након ратних догађаја из деведесетих.

Присутне на аеромитингу одушевеле су вратоломије падобранаца и извабредан летачки програм авиона и хеликоптера

ВАЗДУХОПЛОВНА ХРОНОЛОГИЈА

• **октобра 1949.** године, формиран је Факултет авијације, касније КША, односно Командно-штабна школа РВ и ПВО. Истог датума је формирана и ВТВА у Жаркову.

• **4. октобра 1944.** године, погинуо је мајор-пилот Ратко Јовановић из 1. ескадриле НОВЈ на борбеном задатку код Маглаја.

• **9. октобра 1929.** године, Аеропут је отворио прву међународну ваздушну линију: Београд - Загреб - Грац - Беч. Исте године отворена је линија Београд - Скопље, а Аеропут је приступио ИАТА-Удружењу за међународни ваздушни саобраћај.

• **12. октобра 1927.** године, Индустрија аеропланских мотора А.Д. у Раковици, код Београда, која је била мешовито француско-југословенско предузеће, добила је дозволу за рад.

• **12. октобра 1944.** године, 2. ескадрила НОВЈ је прелетела са а. Бенина у Либији на а. Кане у Италији, и 13. октобра извршила први борбени задатак над територијом Југославије.

• **13. октобра 1923.** године, у Новом Саду је основана фабрика ваздухоплова Икарус.

• **14. октобра 1943.** године, у Ливну је формирана Прва Ваздухопловна база НОВЈ.

• **16. октобра 1939.** године, у Сремској Митровици је основана фабрика авиона Албатрос.

• **17. октобра 1909.** године, др Владимир Алексић је извео у Панчеву први лет једрилицом властите конструкције уз помоћ гумене затеге.

• **19. октобра 1964.** године, на Авали се срушио совјетски путнички авион Ил-18.

• **20. октобра 1983.** године, полетео је прототип ојачаног авиона Орао у верзији ловца-бомбардера.

• **22. октобра 1921.** године, у Београду је основан Српски аероклуб. Клуб је основало 15 пилота са Солунског фронта. За почасног председника је изабран др Арчибалд Рајс, за председника Матија Хођера, за секретара Сава Микић, за благајника Драгиша Вујић и за библиотекара Сава Симић.

• **22. октобра 1946.** године, полетео је прототип Икарусовог авиона Аеро 2Б-првог прототипа израђеног у послератној Југославији.

• **25. октобра 1916.** године, авиони из ескадрила Српске авијатике у току операција за пробој Солунског фронта бомбардовали су непријатељске објекте у дубини Бугарске.

• **25. октобра 1952.** године, полетео је први југословенски млазни авион 451М, конструктора Драгољуба Бешлина.

• **26. октобра 1944.** године, за летење је оспособљена писта земунског аеродрома.

• **29. октобра 1945.** године, формиран је Штаб Ратног ваздухопловства ЈА са седиштем у Земуну.

• **31. октобра 1917.** године, Бугари су у Нишкој тврђави стрељали наредника-пилота Синошу Стефановића. Он се са капетаном Јованом Илићем авионом спустио у Топлицу, но Бугари су их заробили и капетана Илића одмах убили.

60 ГОДИНА 10. КЛАСЕ ВАЗДУХОПЛОВНЕ ВОЈНЕ АКАДЕМИЈЕ

Теорни центар Мостар 1953 –1955.

Питомци 10. класе ВВА почели су школовање 1956. у ЛШЦ у Мостару (ВВА, ППШ и ШРОА). Командант ЛШЦ и ВВА ЈРВ, био је пуковник Саво Пољанец. На школовање у 10. класу примљена су 54 питомца.

Школовање је трајало 3 године: 6 семестара. Општевојна обука и теоријска настава провођена је у Теорном центру два семестра: од 1. XI 1953. - 25. IV 1954., као и практична обука – логоровање од 25. IV - 30. VII 1954. у Херцег Новом. Трећи семестар обухватао је стручно-специјалистичку теорну наставу са завршним испитима: од 20. VIII 1954. - 15. IV 1955. Последња три семестра, од 28. IV 1955. до 1. X 1956. провођена је ЛО у летачким центрима на аеродромима у Подгорици, Мостару и Пули.

У Мостару питомци 10. класе су се налазили у 107. ап. Начелник класе био је мајор Мирко Рапаић, командири одељења капетан Ристо Танасковић и поручник Милан Марковић, а касније поручник Момчило Драгојловић.

Теорни центар ВВА, налазио се на локацији “Западни логор”. НПП по којем су се школовали питомци 10. класе ВВА обухватао је две групе предмета: 13 предмета I категорије и 6 предмета II категорије.

Летачки школски центар Титоград 1955.

ЛШЦ за основну обуку питомаца ВВА налазио се на старом аеродрому “Титоград”. То је био 104. школски пук. Обука је трајала 4,5 месеца од 28. IV - 15. IX 1955. К-т 104. ап био је потпуковник Лука Попов, па мајор Радивоје Каћански; командир питомачке ескадриле (10. класе) капетан Лазар Кикош, а његов заменик капетан Иван Ковачек.

Основна обука је провођена на авиону Аеро-2.

Земаљска припрема: познавања авиона, кабине и мотора, рејона а. Титоград, Правила и организације летења, редовних и ванредних поступака у лету.

Програм основне летачке обуке (са НЛ и самостално):

- школски кругови (8-10 минута), укупно 100-120 летова;
- Лет у високој зони, укупно по питомцу 30-40 летова;
- Лет у групи, у саставу пара и одељења (четворка) по 20 летова;
- Ниске зоне, по питомцу око 10 летова;
- Бришући лет до висине 50 м, 10 летова по питомцу;
- Фиктивна дејства на полигону, 10 летова по питомцу;
- Лет по маршрути – искључиво на дуплој команди, 1-2 лета;

- Лаширање – у просеку после 20 летова, или 8 и више часова.

- Укупан налет на авиону Аеро-2, на дуплој команди и самостално, на аеродрому Титоград, за питомце 10. класе износио је 80 до 85 часова летења. Командир 10. класе ВВА био је капетан Лазар Кикош. Услови за живот су били скромни.

Прелазна летачка обука у Мостару

ЛШЦ за прелазну обуку налазио се у Мостару. Обука је обављана у 105. ап – школском. Коришћен авион 213 “Вихор” домаће конструкције. Обука је обављана у периоду од 29. IX 1955. до 30. III 1956. Пук је базирао на аеродрому Јасеница са травнатом ПСС. Управо се завршавао а. Ор-

тијеш са бетонском ПСС, па су авиони изјутра прелетали на Ортијеш, а после летења се враћали на а. Јасенице.

Земаљска припрема: познавање авиона и мотора, зоне аеродрома, елементи правила летења, ванредни случајеви у ваздуху са испитима, око 30 часова.

Задачи по програму летења :

- школски кругови на аеродрому Јасеница и Ортијеш, прелети, облети зона групног летења и високих зона - око 80 летова у трајању од 10 до 20 минута;

- Акробације и вежбе у “високој зони”, 13 - 15 летова, у трајању по 50 минута;

- Групно летење, по питомцу 20-25 летова од 40-60 минута;

- Дејства на полигону: фиктивна гађања и бомбардовања, по 25-30 летова;

- Бришући лет у групи – сваки питамац по пет летова;

- Летење на “линк-трениру” (симулатору летења) око 40 летова - 20 часова;

- Питомци су “лаширали” на авиону “213” просечно после 50 до 70 летова или око 10 до 18 сати летења .

- Укупан налет на авиону 213 појединачно износи око 160 летова или 50-70 часова.

Борбена летачка обука у Пули 1956.

ЛШЦ за борбену обуку био је у Пули. Тамо су питомци X класе дошли у пролеће 1956. Центар се налазио у 185. ап, наоружан авионима - УЈак-9, Јак-3 и Јак-9. ЛО је проведена од 15. IV - 01. X 1956. К-т 185. ап био је потпуковник Џемил Буковац, к-дир питомачке ескадриле капетан I класе Данило Перовић, а заменик Јездимир Гавриловић.

Земаљска припрема обухватала је: познавање авиона и мотора; зоне аеродрома, Правила летења са испитима. Задачи по програму летења били су:

- Школски кругови на сва три типа авиона “Јак” у трајању лета 5-6 минута, сваки питамац по 50-60 летова.

- Високе зоне: увежбавање акробција, појединачне вежбе, сваки питамац по 12-15 летова са по 50 минута.

- Групни летови у саставу око 35 летова.

- Ваздушни бој у зони у саставу пара авиона, сваки питамац по 5-8 летова.

- Борбена дејства на полигону (фиктивно) – гађање и бомбардовање у саставу групе;

- Високе зоне: увежбавање акробција, појединачне вежбе, сваки питамац по 12-15 летова са по 50 минута.

- Групни летови у саставу “пар” и одељење - “четворка”, “тројка” са престројавањем, сваки питамац око 35 летова.

- Ваздушни бој у зони у пару, 5-8 летова.

- Борбена дејства на полигону (фиктивно) – гађање и бомбардовање у саставу групе 10-12 летова.

- Бришући лет – 2-3 лета по питомцу.

- Сваки питамац је пре “лаширања” остварио на дуплој команди налет од 6 - 10 сати, односно 30-45 летова.

- Укупни појединачни налет питомаца 10. класе на сва три типа авиона “Јак” у наведеном времену износио је око 110- 120 летова односно 40-48 часова.

Збирни налет питомаца 10. класе појединачно износи око 500 летова или око 200 часова летења, за само 16 месеци.

Златомир Грјујић

Полетео прототип руског школско-тренажног авиона Јак-152

На аеродрому Иркутског авијацијског завода (ИАЗ) који се налази у саставу корпорације ПАО "Корпорација Иркут" (која се опет налази у ПАО "ОАК" – Уједињене ваздухопловне корпорације) 27. септембра 2016. извршен је први лет новог руског школско-тренажног авиона Јак-152.

За командама авиона био је опитни пилот опитно-конструкционог бироа ОАО "ОКБ имена А.С. Јаковљева" Василиј Севастјанов.

Опитни пилот 1. класе Василиј Севастјанов је након лета изјавио да је све протекло у најбољем реду, да је лет прошао успешно и по плану као и да се авион понашао нормално и онако како је било предвиђено.

За сада је предвиђено да први авиони стигну у јединице следеће године уз почетну наруџбину од 150 авиона.

Први Јак-152 произведен је такође у Иркутском авијацијском заводу а конструисан је и развијен у ОАО "ОКБ имена А.С. Јаковљева". Авион је намењен за обуку у техници пилотирања и основама навигације а у оквиру основног, сложеног и акробатског летења. Такође моћи ће се користити и за обуку у групном летењу.

Јак-152 ће омогућити одабир, обуку и тренажу младих пилота у војним и цивилним школским центрима као и спортских пилота у организацији ДОСААФ (Добровольное Общество Содействия Армии, Авиации и Флоту).

Серијска производња ће се одвијати у фабрици ИАЗ која је направила и први прототип. Развој и производња Јак-152 је извршена на основу примене најновијих руских искустава и конструкторских решења из области малих школских авиона.

Завршетак изградње „Восточног“ до краја године

Руска космичка агенција очекује да изградња космодрома „Восточни“ на Далеком истоку буде завршена до 2017. године, изјавио је генерални директор „Роскосмоса“ Игор Комаров за телевизију „Русија 24“.

Демонстрација војне технике на форуму „Армија 2016“

Модерна оружја, укључујући тенкове, артиљерију и системе противваздушне одбране, показују своје могућности на форуму "Армија 2016," који се одржава поред Москве. На форуму учествује више од 800 излагача са више од 7.000 експоната. Међународни војно-технички форум „Армија 2016“ одржан је од 6. до 11. септембра. Учествовало је више од хиљаду предузећа и пројектних бироа, своје националне производе представила су предузећа из Јерменије, Белорусије и Казахстана. На форум је дошло више од 80 страних делегација, од којих су многе показале значајан интерес за руско оружје и технику након динамичких демонстрација које су свакодневно одржаване на подмосковском полигону Алабино.

Одржана војна вежба уз коришћење система С-400

У Централном војном округу у Русији одржана је војна вежба уз коришћење противваздушног система С-400.

Противваздушна одбрамбена јединица руског Централног војног округа успешно је погодила симулирану metu велике брзине помоћу покретног ракетног система земља-ваздух С-400 на војној вежби на руском Далеком истоку. Лансирано је укупно шест ракета које су погодиле неколико meta велике брзине, међу којима је била и ракета „кабан“, која се кретала по равној балистичкој путањи брзином од 1.200 метара у секунди на висини од 45 километара. Ове вежбе биле су прве у Централном округу у којима је коришћен систем С-400.

С-400 „Тријумф“ је ракетни систем ПВО који интегрише мултифункционални радар, систем аутономног откривања и циљања, противракетне системе, лансере и командни и контролни центар. Систем је у стању да испалије три врсте ракета које могу да униште ваздушне циљеве на кратком и врло дугом растојању. (27.09.2016)

Ваздухопловни билтен излази месечно. Примерци су бесплатни за чланове УПВЛПС. Текстовете написали, уредили и припремили Златомир Грујић и Милан Ракић. E-pošta: zlgrujic@gmail.com
www.udruzenjepvlp.org